

Na vsaki slovenski tiskovni
v Zdravniških društvih.
Velja za vse leto \$8.00
Za pol leta \$4.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4887 CORTLANDT.

NO. 53. — ŠTEV. 53.

NEW YORK, MONDAY, MARCH 6, 1922. — PONDELJEK, 6. MARCA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

REŠKI DOGODKI IN GENOVSKA KONFERENCA

IZGLEDI ZA IZBOLJŠANJE EKONOMSKEGA POLOŽAJA V EVROPI SO OGROŽENI VSPRIČO NAJNOVEJŠIH RAZVOJEV NA REKI IN MOČNEGA SPORA MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO. — RIMSKI KABINET BO BAJE VPRIZORIL ODLOČNO AKCIJO. — SIGNOR CASTELLI JE BIL POSLAN NA REKO, DA PREIŠČE ZADEVE. — POROČA EDWIN L. JAMES.

Pariz, Francija, 5. marca. — Ko so zaveznike vlade objavile skiciranje treh medzaveznikovih sestankov za prihodnji teden, na katerih naj bi se razpravljalo o programu genovske konference, je prišla z Reke novica, da so se završili tava presenetljivi dogodki. Reški predsednik Zanello, načelnik proste reške države, ki je bila ustanovljena na temelju pogodbe sklenjene med Italijo in Jugoslavijo v Rapallo, je bil pogubljen s svojega mesta, in najvišjo oblast so prevzeli fašisti, ki so došli svoje poverilo iz Italije.

Kot ponavadi, so tudi v tem slučaju pomagali italijanski mornariški častniki fašistom in laška vlada je poslala nadaljne častnike, da preišče celo zadevo.

V nekem sporočilu na Matin, ki je dospelo iz Belgrada, se glasi, da je prekinila jugoslovanska vlada vsa pogajanja z Italijo glede končne izvršitve rapalske pogodbe. Mogoče je kaka zveza med fašističkim uporom ter pogajanjimi glede izvršitve te pogodbe, kajti ena sporna točka med Italijo in Jugoslavijo leži v tem, da ni hotela jugoslovanska vlada internacionalizirati baroškega pristanišča, ki leži poleg Reke.

Gotovo je, da ne bodo Jugoslavi molčali glede počenja organizacije, ki je prevzela vrhovno poveljstvo na Reki.

Reško vprašanje mora biti enkrat rešeno, in v zvezi s tem je gotova ena stvar, da se namreč ne more vršiti konference v Genovi, dokler ne bo rešen spor med Italijo in Jugoslavijo in dokler ne bo zadeva Reke definitivno uravnana.

Na obeh straneh meja vzneta Reka strasti, ki ne obetajo ničesar dobrega za gospodarsko konferenco, ki se bo vršila v Genovi.

Žalostno vprašanje Reke vzneta zopet enkrat pozornost na napake, katere so napravili zavezniški državniki, ko so izvedli predložitev teorije o samoodločitvi narodov. Mesta, kot taka ne morejo

obstajati brez zaledja ter so vedno plen pohlepnosti sosednjih dežel.

Ozrmo se na Reko, Gdansk, Vilno, Tanger in Carigrad. Vsako teh mest predstavlja neposredno nevarnost za mir Evrope. Vsa ta mesta bi morala pripadati temu ali onemu narodu in celo če bi bil s tem žaljen narodnostni čut gotovih ljudi. Kakorhitro bi prišla Reka v roke Italije ali pa Jugoslavije, bi takoj izginila s prvih strani evropskih listov.

Kar se tiče priprav na genovsko konferenco, se vrše slednje napredek, čeprav ni nikomur znano, kdaj se bo konferenca faktično vršila. Lahko se domneva, da se ne bo vršila dne 10. aprila, kot je bilo določeno, 8. marca se bodo sestali v Parizu finančni ministri zaveznikov narodov, da preiščijo vprašanje razdelitve nemške vojne odškodnine in da spravijo s tem s poti eno izmed spornih zadev, ki bi se mogoče pojavile na genovski konferenci.

LONDONSKO ČASOPISJE IN POVIŠANJE BALFOURJA

London, Anglija, 5. marca. — Angleško časopisje razpravlja na dolgo in široko dejstvo, da je Balfour sprejel odlikovanje od kralja, s čimur je bil tudi povišan v viteški stan. Splošno se da je izbraba naziranj, da je storil Balfour veliko napako, ko je sprejel to odlikovanje, kajti po celi Angliji je bil znan in priljubljen kot "veliki prostak", to je navaden človek, ki je dosedaj odklonil hvaležno vsa kraljevska odlikovanja. Kljub zaslugam, katere si je stekel za državo.

VRNIL KRALJU ODLIKOVANJE

Vancouver, B. C., 5. marca. — V protest proti nadaljnjemu pošiljanju prejšnjih angleških vojakov v Kanado je vrnil Charles Parson angleškemu kralju odlikovanja, katere je dobil za južno obnašanje tekom vojne.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nižji ceni, sanceljivo in hitro.

Vzrač se hitro naše cene sledijo:

Jugoslavija:

300 kron	\$1.20	1,000 kron	\$ 3.90
400 kron	\$1.60	5,000 kron	\$19.00
500 kron	\$2.00	10,000 kron	\$37.00

Glasom naredbe ministrstva za pošto in telegrafje v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakazovati mesece potom pošte enotne v dinarjih; za vsake štiri krene bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in kreno ostane torej neizmenljivo.

Italija in zasledeno ozemlje:

50 lir \$ 3.20	500 lir \$28.00
100 lir \$ 6.00	1000 lir \$55.00
300 lir \$17.40	

Nemška Avstrija:

Razpoložljiva na zadnje pošte in izplačajo "Adriatic Bank in

Dunaj.

Radi velikih razlik v tečaju izplačujemo sedaj v Avstriji samo ameriške denarje. Naša pristojbina za vsake posamezne nakazilo do \$10.— znaša 5 centov; od \$10.— do \$50.— po \$1.—; in za vsake nakazilo po 2 centa od dolara.

Pod istimi pogoji izplačujemo tudi dolar-ke in pošiljamo ameriške denarje v Jugoslavijo in v Italijo.

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni letga dne kot nam pošiljate denar v reko.

Kot generalni zastopnik "Adriatic Bank" in njenih podružnic imamo samoznane izvanredno ugodne pogoje, ki bodo veliko koristili za one, ki se hoče ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je pošiljati najhitreje po Western Union, pošto, ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

(Advertisement)

Meseca aprila bodo postavili v Washingtonu krasen spomenik v spomin generalu Grantu. Spomenik je izdelal kipar Henry M. Shady, kojega slika je spodaj v okvirju.

GENERALNA STAVKA V MEXICO CITY

Stavki električarjev v mehiškem glavnem mestu se bodo pridružili tudi uslužbenci v drugih industrijah.

Mexico City, Mehika, 5. marca. — Resnost stavke električarjev, ki je prekinila službo pouličnih kar, električne sile in vodovoda, je postala sedaj očitna. Vse kaže, da se bo stavka razširila.

Stavka pred neredi je napotila vlado, da je poslala v službo več nadaljnjih oddelkov, oboroženih s strojnimi puškami. Nikakih večjih izgovorov pa ni bilo zaznamovati do večer popoldne.

Glavna električna naprava v Mexicu posluje še vedno, a stvarjenjem se je posrečilo prekiniti obratovanje v številnih posrednih postajah, s čimur je bila delovna pretežna dobava električne sile v glavnem mestu. Zgodaj zjutraj zjutraj je bila prazen glavna dobava vode za glavno mesto in bati se je, da bo mesto dejanski brez vode v teku par dni, če se ne bo med tem časom posrečilo doseči sporazum.

Veliko se govori o splošnem simpatičnem štrajku. Šoferji, ki so v pričetku tedna uravljali svoje spore z delodajalci, so dali izraza svoji pripravljenosti, da se vdeležijo splošne stavke in telefonski uslužbenci so baje sestavili nove zahteve, katere nameravajo predložiti. Za slučaj, da bi se jim ne ugodilo, nameravajo zastavkati.

ENO LETO HARDINGOVE ADMINISTRACIJE

Washington, D. C., 5. marca. — Prvo obletnico svojega delovanja kot predsednik je praznoval Harding v Beli Hiši, zaposlen z najnim delom. Njegov osebni zdravnik general Sawyer, je rekel, da si predsednik ne privoščiti dosti zabave ter mu je nasvetoval, naj odputuje koncem tega meseca na jug.

Predsednik Harding je odgovoril na vprašanje, ka je napravil tekom preteklega leta:

— Rekordi administracije govore sami zase. Slaba administracija bi bila, če bi blo treba najvišjemu eksekutivnemu uradniku govoriti za njo.

SOVJETI PRIZNALI RUSKE DOLGOVE

Čičerin je izjavil uradnikom ameriške pomožne administracije, da bo plačala Rusija vse svoje dolge.

Washington, D. C., 5. marca. — Sovjetski minister za zunanje zadeve, Čičerin, je izjavil, da namerava njegova vlada priznati vse oblige Rusije, vključno one, katere si je naprtila Rusija pod vlado carjev.

Albert Johnson, načelnik ameriške komisije za bližnji Iztok, ki je tekom preteklega jeseni potoval po Rusiji, je dal tozadevne informacije senatnemu odboru za poljedelstvo.

Izjavil je naslednje:

— Tekom svojega bivanja v Rusiji sem imel priliko govoriti z vsimi oficijelnimi voditelji sedanjega Rusije, predvsem s Čičerinom, ki mi je rekel, da ni imela sovjetska Rusija nikdar nameravati odkloniti mednarodne oblige Rusije, prevzete pred zadnjo revolucijo. Čičerin je rekel, da hoče ruska vlada plačati slehri cent in tudi vse dolge, katere je napravilo carska ruska vlada. Sedanja ruska vlada je pripravljena pogajati se glede plačanja teh dolgov, a hoče pri tem uveljaviti svoje protiteritorialne, ki predstavljajo seveda ogromno svoto.

VEZUV JE ZAČEL BLJUVATI

Napolj, Italija, 5. marca. — Ognjenik Vezuv je začel znova bljuvati. Ponoči so čutili preblivali močan potres, proti jutru se je pa vtila iz žrela lava, ki je pokrila stotisoč kvadratnih čevljev.

INDIJSKI VOJAKI SE PUNTAJO

Allahabad, Indija, 5. marca. — "Pioneer" poroča, da so se spuntali vojaki 14. in 19. Pandshab regimenta. Oba regimenta sta se v svetovni vojni jako odlikovala. Veliko vojakov je dezertiralo.

P R A T I K E .

Čitateljem naznanjamo, da smo sprejeli par tisoč iztisov "Družinskih Pratik". En iztis stane 20 centov; 25 iztisov \$3.75; 50 iztisov \$6.50; 100 iztisov \$12.00.

Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt St., New York City.

Posiljatelj denarja na znanje.

Pri kr. poštne čekovnem uradu v Ljubljani smo izposlovali, da dobimo vbočede za vsako naše nakazilo izplačilno potrdilo s podpisom naslovljenca ali njegovega pooblaščenca.

Sporazumno s tem ne bomo zaprejši več razpoložljivi dosedaj običajni obvestil z označbo dneva, ko je bil odposlan denar iz Ljubljane na zadnje pošto. Mesto teh obvestil bomo poslali za vsako denarno pošiljatev, ki smo jo prejeli dne 9. decembra 1921 ali kasneje, izplačilno potrdilo s podpisom naslovljenca oziroma njegovega pooblaščenca.

Ta vrste potrdila pa prihajajo večkrat le počasi z zadnjih pošt nazaj v urad čekovnega urada v Ljubljani, kjer se zbirajo in šele nato odpošljejo v Ameriko; radi tega ter drugih možnih zamud nam bo mogoče razposlati potrdila šele v približno devetih tednih od dneva, ko smo izdali prejeto potrdilo oziroma kakorhitro ista prejmemo. Denar pa bo neglede nato izplačan enako hitro in pod istimi pogoji kot do sedaj.

TRJE MRTVI PRI EKSPLOZIJAH

Emporium Pa., 3. marca. — Ena izmed naprav Graselli Powder Company, kjer se izdeluje dinamit, je včeraj zletela v zrak. Trije delavci so bili na mestu mrtvi, dva pa sta bila nevarno poškodovana.

Frank Sakser State Bank.

D'ANNUNZIEVI LEGIJONARJI NA REKI

FAŠISTI IN PREJŠNJI D'ANN UNZIEVI LEGIJONARJI SO VSTANOVI NA REKI PROVI ZORIČNO VLADO. — ČUDNO STALIŠČE ITALJANSKE VLA DE. — MINISTRSKI PREDEEDNIK FACTA IN MINISTER ZA ZUNANJE ZADEVE SHANZER STA SE POSVETOVALA GLE DE POLOŽAJA.

Rim, Italija, 5. marca. — Laški fašisti in prejšnji legionarji znanega italjanskega pesnika D'Annunzija, so ustanovili predvčeršnjem na Reki novo vlado, zatem, ko so strmoglavili vlado predsednika Zanelle.

Nova proviziorna vlada je sestavljena iz prejšnjih članov D'Annunzijevega narodnega sveta.

Policijsko službo v mestu opravljajo laški karabinjerji in številni bataljoni laške armade so koncentrirani pri mejah proste reške države, da preprečijo nadaljne izbruhe. Na Reko je bila odposlana laška križarka "Mirabelle", ki je bila prej del D'Annunzijevega brodogoja.

Zanello je bil izvoljen načelnikom reške vlade z veliko večino pri volitvah, ki so se vršile preteklega aprila in po završenem preobratu ni hotel zapustiti svojega domačega mesta.

Ministrski predsednik in minister za zunanje zadeve Shanzer sta se sestala včeraj popoldne, da razpravljata o vprašanjih, tikačih se zadnjih razvojev na Reki. Vlada je poslala še istega večera na Reko komendatorja Castellija z navodili, naj skuša preprečiti nadaljne spore ter dovesti do sporazuma med nasprotujočimi si stranikami.

Poleg tega je poslala vlada tudi dva vojska zastopnika, ki se bosta vdeležila pogajanj.

Več tednov agitacije se je vršilo pred strmoglavljenjem Zanelle, katerega so dolžili, da je bolj za Reko kot pa za Italijo. Razen ostrega narodnega boja med laškimi aneksionisti iz pristaši Zanelle, ki so se zavzemali za avtonomijo, so obstajala tudi ostra lokalna politična nasprotstva.

Ta nasprotstva so bila vzgojena po povratku Zanelle na Reko potem, ko se mu je posrečilo preseliti mestu dvesto milijonov lir posojila.

Še istega dne, ko je objavil svojo uspešno transakcijo, je neki neznan atentator vrgel bombo na njegov avtomobil in od onega dne naprej je postal spor z vsakim dnem ostrejši.

List Il Mondo pravi, da bo posredovala laška vlada v namenu, da nanovo ustanovi red ter varuje življenja in prostosti reških prebivalcev, dočim se bo nudilo mestu prihrko, da izvoli novo vlado, ki bo imela dosti moči in avtoritete, da podpira samo sebe.

Dostavljajo, da bodo laške oblasti vzdržale strogo nevtralnost vsprko nasprotujočih si krajevnih strank in da bo omečila svoje aktivnosti na zadržanje reda in prostosti tekom volitev.

Minister za zunanje zadeve Shanzer je zanikal poročilo, da je dobil od jugoslovanske vlade protest radi dogovora na Reki.

Danes so prišla podrobno poročila glede bojev, ki so se završili predvčeršnjem na Reki.

Izza jutra so se nahajali fašisti, legionarji in republikanci v

O POTOVANJU.

Za potovanje spomladi, poleti in začetkom jeseni je drugi razred na preokeanskih parnikih že več mesecev naprej razprodan. Že sedaj je težko dobiti prostora drugega razreda za junij in druge mesece. Le malo prostorov je še na razpolago. Kdor bi tedaj hotel potovati prihodnje mesece v drugem razredu, naj nam takoj naznani, da mu preskrbimo prostor.

Frank Sakser State Bank.

posesti mesta ter zavzeli brzozajne urade še predno jim je mogla policijska sila Zanelle nasprotovati.

Zanellejevi vojski so bili dobro založeni z orožjem in municijo ter so bili trdno uverjeni, da bodo kos vsakemu odporu.

Kljub temu pa je bil naval pornih sil tako velik, da so se morali vladni vojski in policisti umakniti.

Poslanec Giusti, voditelj fašistov, je zajel neki motorni čoln laške armade v opatijskem pristanišču ter začel sreljati na vladno palačo.

Približno trideset izstrelkov je bilo oddanih na vladno palačo, ki je bila močno poškodovana. Laški torpedni čoln, ki se ležal v reškem pristanišču, se zaplenili ta motorni čoln, a laškim mornarjem so ga zopet izrgali iz rok fašistov, ki so nadaljevali z obstreljevanjem palače. Končno so branitelji palače dvignili bele zastave ter poslali signorja Sterehicha kot mirovnega poslanca k fašistom, da se pogaja glede predaje.

Zanimano je bilo poročilo, da je bežal Zanello iz svojega mesta.

Najnovejša poročila pravijo, da se še vedno nahaja v vladni palači in sicer v isti sobi, v kateri je bil D'Annunzio lahko ranjen tekom napada laških čet, katere je poslal proti njemu laški minister Giolitti leta 1920.

Zanello je podpisal ugotovilo, v katerem je izjavil:

Slovesno izjavljam, da se hočem za vedno umakniti iz javnega življenja na Reki ter se odpovedati vsem aspiracijam političnega značaja. Obljubim s častno besedo, da se ne bom nikdar, direktno ali indirektno vdeleževal javnih zadev na Reki ali pospeševal propagando ali katerokoli akcije, ki bi bila nasprotna laškimi idealom in aspiracijam na Reki.

Priznavam kot legitimno suvereno silo odbor narodne obrambe ter izjavljam, da se ne bom smatral vrednim civilizirane družbe, če bi ne bil veren tem svojim obljubam.

Fašisti in legionarji so organizirali redno silo na Reki ter napravili red.

Tekom bojev so izgubile Zanellejeve sile tri ljudi, petdeset jih je bilo pa ranjenih.

London, Anglija, 5. marca. — Neko poročilo na Central News iz Rima pravi, da se je vkreal prejšnji predsednik reške republike na neko laško bojno ladjo. Spremlja ga Mario Blazich, njegov tajnik za notranje zadeve.

KONEC OSEMLETNEGA POTOVANJA.

Albany, Ga., 5. marca. — Po več kot osmih letih potovanja po celem svetu sta se brata Russell in Viktor Vanderberg vrnila k svojem očetv v Elizabeth, N. J., ki ju je ves ta čas željno pričakoval.

Pred par leti je bil v Eufala, Ala. aretiran neki človek adi potepuštva. Policijski načelnik tega mesta je izprašal moža, ki je izjavil, da je pred osmimi leti zapustil svoj rojstni kraj, ker se je spri s svojo družino stanujočo v Elizabeth. Policijski načelnik je brzozajvil v Elizabeth, odkoder je prišlo poročilo, da je njegova povest resnična. S svojim bratom vred, ki ni bil aretiran, se je vrnil domov, kjer je oba pričakoval postarni oče.

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Printed and Published by
FRANK SAKSER, President
LOUIS BENEDIC, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno veliki in presnetni.

Ena kopa letna volja list za Ameriko	Za New York za eno leto	\$7.50
Ena kopa letna volja list za Evropo	Za New York za eno leto	\$6.50
Ena kopa letna volja list za Evropo	Za New York za eno leto	\$7.50
Ena kopa letna volja list za Evropo	Za New York za eno leto	\$7.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Daily Except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.
Single lines of copy in columns of 10 or more characters. Denar naj se blagovito po-
kupi za Money Order. Pri oglaševanju kraja naročnikov prosimo, da se bismo
tudi prejeli bismo namani, da hitreje najdemo nastavnika.

GLAS NARODA
88 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

REKA.

V zadnjih par dneh se je završili nekaj posebnega, nekaj posebnega s stališča neinformiranega opazovalca, a nekaj povsem umetnega s stališča človeka, ki pozna nagibe, kateri navdajajo italijansko politiko.

Fašisti, to je plačani banditi italijanske vlade, ki nima poguma, da bi prišla odkrito na površje ter napovedala Jugoslaviji vojno v namenu, da pobaše v svoj nenasitni žep še to, kar je preostalo, so navalili na Reko ter iztrgali vladno iz rok od naroda izvoljene- ga predsednika.

Zanella, čeprav velik italijanski patriot, je prišel do spoznanja, da ne more s frazami nasititi praznih želodcev.

Videl je, kako propada Reka ravno v istem zna- menju italijanizma, v katerem je bil "odrešenja".

Nedavno cvetoča reška luka je pričela propadati in pogibelj Reke so pospeševali na vse mogoče načine ravno isti "italijanski" tržaški trgovci, ki so bili ravn- notako silno prizadeti od "odrešenja".

Pšenica je cvela Trstu, dokler je bil avstrijski, kajti celi ogromni trgovski promet stare Avstrije in tudi deloma Nemčije se je vršil preko Trsta. Kdor je poznal Trst v časih pred vojno, se je moral diviti, kajti vsepovsod je bila prosperiteta kot je ni bilo opaziti v dosti drugih izmed svetovnih pristanišč.

Trst pa je trpel še v onem času na eni boleznii in ta bolezen je obstajala v — italijanizmu.

Sovinistični krogi, ki so se polastili vlade v mestu, s skrivno protekcijo avstrijske vlade, so bili mnjenja, da bo Trst uspeval boljše, če bo plapolala nad njim italijanska trikolora.

Vsak pameten človek — in med njimi je bilo tudi dosti treznih Italijanov, — pa je vedel, da je Trstu namenjena pogibelj v trenutku, ko bo postal italijan- ski ter odločen od slovenskega zaledja.

Svetovna vojna, s pomočjo katere je hotela Italija razširiti meje svojega beraškega imperija prav do tev- tobrskih gozdov, je imela za posledico stvari, o ka- terih se italijanskim imperijalistom niti sanjalo ni.

Prišli so do spoznanja, da ni mogoče naroda vzdr- žati pri življenju le s frazami, temveč da je treba tudi jela in dela.

Kjerkoli je zaplapolala italijanska trikolora je bil povsod propad, beračija in znižanje življenjskega stan- darda.

O tem nam lahko povedo lepo povest naši lastni rojaki, ki so bili deležni italijanske nadvlade.

Trst je pričel propadati in sebična "italijanska" signorija v Trstu, obstoječa iz grških, nemških in slo- vanskih poturic, gorjnih od Turka, si je pričela na vse kriplje prizadevati, da uniči Reko kot najboljši potenci- jalno trgovsko tekmovalko Trsta.

V ta namen je poslala na Reko fašiste, moderne mameluke, obstoječe iz kriminalcev, odpadkov ita- lijanskega naroda, da izvršijo delo, katerega si tržaška signorija, ni upala storiti javno in okrito, kajti s tem bi kompromitirala "odrešenje" in italijansko trikoloro.

Uničenje Reke, kot najbolj potencialnega jugoslo- vanskega pristanišča, je postalo geslo, prikrito geslo italijanske vlade, ki stoji vedno za svojimi fašistovski- mi zločini.

Kako daleč je prišlo v tem oziru, nam kažejo žal- lostni dogodki, ki so se završili te dni.

To so dogodki, ki stavljajo na laž vse izjave za- veznikov o demokraciji, prostosti in samoodločitvi na- rodov.

Grda, umazana sebičnost sili vsepovsod na dan, in vse druge "demokratske" narode presegajo v podlosti svojih ciljev in namenov Italijani.

Stari Cato je rekel: — Ceterum censeo, Carthaginem esse delendam" in z njimi vred vzklikamo tudi mi, v dru- gačem, modernem smislu: — Treba je uničiti Italijo, nestrpno in egotično.

Štiri stvari so, ki se nikdar več ne vrnejo, namreč: izgovorjena beseda, izstreljena pišca, preteklo življenje in zamajena prilika. (Abu Beker, naslednik Mohameda in drugi Karif.)

Isti Abu Beker ni imel posebno visokega mnenja o ženskah. Ob- več kot eni priliki je namreč rekel:

— Ženske so zlo v vsakem slučaju. Najhujše pri tem pa je, da so potrebno zlo.

Iz Slovenije.**Influenca v Sloveniji**

se čim dalje bolj širi. V velikem številu slučajev se pojavlja v zad- njem času na Dolenjskem, zlasti v ribniški dolini. Tudi v Ljubljani je le malo rodbin, katerim je ta neljubi gost doslej prizanesel.

50letnico svojega rojstva

je obhajal največji slovenski u- metnik v stavbeni umetnosti, ar- hitekt Jožef Plečnik, profesor na ljubljanski tehniki. Njegov ugled je posebno velik v Avstriji in na Češkoslovaškem.

Požar pri Prevojah.

Ogenj je vpepelil hlev in pod- posestnika Antona Osolina po do- mače Tonca v St. Vidu pri Prevo- jah. Ogenj je nastal vsled nepre- vidnosti. Sreča velika za sosedo, ko je sneg na strehah, drugače bi šlo pol St. Vida v pepel. Dobro or- ganilirana požarna bramba je do- spela na lice mesta čez eno dobro uro ter jela delovati.

Gostilničarska šola.

Zveza gostilničarjev, hotelirjev in kavarnarjev ustanovi v svr- ho strokovne izobrazbe gostilničar- skega in kavarnarskega naraščaja v Ljubljani in Mariboru gostilni- čarsko šolo, ki bo imela skrajša samo šestmesečni tečaj, pozneje pa se primerno razširi.

Pri volitvah v trški zastop v Mo- kronogu

je zmagala napredna lista z veli- ko večino. Tudi namestniki pri- padajo napredni stranki.

Za občinskega gerenta v Mežici je imenovan namesto nevarno o- bolelega Franca Kosela posestnik Anton Pratnkar.

Za dekana evangelijskih občin v Prekmurju

je bil soglasno izvoljen gospod Stefan Kovač, protestantski pa- stor v Murski Soboti.

Naše kmetijsko šolstvo.

Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu ima v vseh treh let- nih 52 učencev, vinarska in sad- jarska šola v Mariboru ima v dveh letnikih 47 učencev in kmetijska šola v St. Jurju ob juž. žel. ima 26 učencev. Na vseh treh šolah je torej skupaj 125 učencev.

Za gospodinjske tečaje

vlada po deželi veliko zanimanje, predvsem v Savinjski dolini in na Gorenjskem. Gospodinjski tečaji, ki se zdaj vrše, so dobro obiskani.

Nova tovarna v Mariboru.

Tvrška "Kristal" je ustanovi- la v Mariboru tovarno za ogleda- la in za brušenje stekla.

Prometne težkoče radi snega.

Veliki snežni zameti zadnjih dni so v Sloveniji že tako neredno funkcionirajoči železniški pro- met spravili v nove velike nepri- like. Vlaki prihajajo z večurnimi zamudami. Na Hrvaškem pa so nekatere proge vsled stoječih vla- kov naravnost zaprte. Tudi sim- plonski ekspresni vlak je imel 7. februarja več ur zamude, popol- danski vlak iz Trsta pa je radi snežne burje in snega sploh izostal, ni dospel v Ljubljano. Iz Ljublja- ne same odhajajo vlaki redno.

Za pravično mejo pri Zireh.

Poslanec Stanovnik je posredo- val pri zunanjem ministru Niči- ču, naj se pošlje takoj komisija na mejo pri Zireh, da se ugotovi pravična državna meja.

Za povzdigo kmetijstva v Slove- niji

je vlada odločila 38,000,000 kron.

Kaj je iskal, to je dobil.

Iz St. Vida pri Strici poročajo: Usnjar Tomaž Gantar, ki je pred nekaj tedni napadel s sekiro dnevnega tirjaleca, je 31. januarja zvečer zopet kazal z razbijanjem v stanovanju tukaj živečega Ru- sa Karla Šopirova svojo korajžo in moč. Šopirov, v strahu za svo- je življenje, je v razburjenosti sprožil na Gantarja šest strelcov, ki so večina zadeli vsi v glavo. Težko poškodovanega Gantarja so prepeljali v ljubljansko bolni- co. Šopirov se je pa takoj sam pri- javil sodniku. Gantar je znan kot nasilnež. Kadar je sklenil kako kupčijo sebi v škodo, ali kadar je učinil dejanja, za katera bi moral po človeški pameti sedeti v zapo-

ru, vselej se je naredil neumnega in sodišče mu je na podlagi zdrav- niškega spričevala to pripoznalo. Živel je v popolni zavesti, da sme delati kar hoče. S svojim nasto- pom je razburjal ljudi vsepovsod, zato ni prav nič čudnega, da se mu enkrat razbijanje ni obneslo.

Nekaj novic iz Vodice.

Kaj znamo, če smo složni, lahko vidite v Vodicah. Lansko leto smo si sezidali katoliški dom, ki bodi središče našim organiza- cijam. Velika dvorana z odrom je 18 metrov dolga, 9 široka in 6 vi- soka; ima galerijo iz železobetona. Poleg te dvorane je še manjša Marijina dvorana 9x6 metrov za naše kongregacije. Ves dom je se- daj vreden nad 800,000 kron. Ko bo letos še zunaj dodelan, bo v kras cerkvi, ob kateri stoji. — Le- tos smo pa naročili bronaste zvone za župno cerkev, za enkrat samo dva, ker enega že imamo, ki bosta stala skoraj 400,000 kron in sta že v delu. Za podružnico sv. Stefana v Utku pri manjši bro- nasti. Sedaj je prišla tudi še so- seska Skarnčena, ki noče nikjer za- ostati in je tudi naročila bronaste zvonove. Žalostno je bilo do sedaj posebno ob praznikih, ko je bing- ljal samo en zvonček. Naši ljudje pa, ki so globoko verni, tega niso mogli več prenašati. K vsem slo- venskim je zvonjenje neobhodno potrebno. Kako so navdušeni za- čast božjo, nam je dokaz, da so navadni, seveda trdni kmetje iz Vodice prispevali po 18,000, 15,000, 12,000 kron itd. in to brez izjeme vsi. Zvonjenje bo krasno, moderno ubrano. In ko pride v Vodicah k tem trem še veliki zvon s 3000 kg teže, bomo lahko zopet, bolj kot nekdaj, ponosni na svojo cerkev in zvonove.

Raznoterosti**Belgijski poslanec aretiran zaradi defraudacije.**

Iz Bruselja v Belgiji poročajo, da je bil tamkaj aretiran poslanec katoliške ljudske stranke, od- vetnik Duyver, bivši upravitelj sekvestriranih nemških posestev v Belgiji. Duyver je bil eden glavnih spekulantov na belgijskih in inozemskih borzah. Spekuliral je tudi z denarjem sekvestriranih posestev, imel je pa smolo in ved- no izgubljal. Na ta način je za- pravil tudi poltretji milijon fran- kov uverjenega mu denarja in je bil zato zaradi defraudacije areti- ran. Aretacija je vzbudila v vsej Belgiji ogromno senzacijo, ker je Duyver igral v svoji tranki jako veliko ulogo.

Kako varovati roke.

Če se pripravljate na barvanje ali kako drugo delo, pri katerem si zamažete roke, se lahko zama- rujete na enostaven način. Zma- žite navadno milo ter si namažite roke s tem milom tako, da se bo milo zajedlo v majhne odprtine v koži in za nohte. V približno eni minuti bodo vaše roke suhe in pri- pravljene ste na delo. Ko je sled- nje končano, si enostavno umijte roke in videli boste, kako hitro in temeljito se boste iznebili vse bar- ve ali drugih stvari, s katerimi so prišle vaše roke v stik.

Svobodna ruska univerza v Pragi.

Kakor se poroča iz Prage, glav- nega mesta Češkoslovaške, je mi- nistrstvo prosvete na prošnjo ru- skih profesorjev, ki živijo v Pragi, ustanovilo svobodno rusko uni- verzno: diplome te univerze pa bo- do veljavne le za Rusijo.

Gospodarske zadeve češkoslova- ške republike.

Poročilo češkoslovaške finan- čnega ministra ima Češkoslo- vaška notranjega dolga 9827 mi- lionov češkoslovaških kron, v ino- zemstvu pa 23,362 milijonov č.-sl. kron.

Zlata zaloga č.-sl. republike je vredna 1121 milijonov č.-sl. kron.

Češkoslovaška je zdaj uvedla kovane novce.

Avstrijska republika dobi na Češkoslovaškem posojilo v znesku 500 milijonov č.-sl. kron.

Na nalog madžarske vlade je kupil te dni madžarski novčančni zavod v nekaj dneh na budimpe- štanski borzi 1 milijon č.-sl. kron.

Praška družba za železno indu- strijo je ustavila obrat in sicer za- radi pomanjkanja premoga.

Peter Zgaga

Vzhodna ameriška obal je sila dolga, in veliko stražnikov bo treba, da izsuše stoprocentne vrele- ce, ki razen slane vode pljuskajo ob našo obal.

Ameriška vlada bo uporabila večino svojih torpednih rušilev, podmorskih in kanonskih čolnov v boju proti štempiharjem, kate- ri so trdno prepričani, da je brez- žgane pijače ogrožena ameriška prostost.

Vse morske poti bodo močno zastražene. Baje ne bo moglo ni- česar več stoprocentnega kapniti iz Evrope v Ameriko.

Sedaj gre le za to (in na dnev- nem redu so najrazličnejše raz- prave) kakšno zastavo bo razobe- šila ta blatajska policija.

Po mojem mnenju bi bil naj- boljši znak: kip svobode do ust potopljen v vodo, s čezljudom v ustih, napeljanim s kentuških gora.

"Warum denn in die Ferne greifen..."

Import pijače iz Evrope naj se prepove in prepreči.

Dolžnost vlade je poskrbeti, da se bodo tukašnji butlegari po- šteno preživeli.

* * *

Kmalo se bodo začeli pojavljati besednjaki, v katerih bo za besed- no "freedom" označeno: "Zasta- rel izraz, ne več v rabi".

* * *

Neki ameriški sodnik je obso- dit trdovratnega zločinca na sto- dvajset let ječe.

Ta sodnik je strašno neumljen človek. Ali bi ne bilo od njega bolj človekoljubno, če bi ga na dosmrtno ječo obsodil?

* * *

Nekateri zatrjujejo, da je voj- na potrebna, da razredči prebiva- lstvo, če ga je preveč.

Hvala Bogu, v Ameriki imamo dobro sredstvo za razredčenje pre- bivalstva.

Avtomobil se mu pravi.

V osemnajstih mesecih je ubil avtomobil v Ameriki 91,000 oseb. 48,000 ameriških vojakov je pa padlo v svetovni vojni.

To bi bila krasna ideja za čla- nek o demokraciji.

* * *

Slovenci smo veliki reveži na humorističen polju. Posebno ameriški Slovenci.

Iz srea se rasmejejo le takrat, ko si vsake druge kvatre skočita Majk Cegare in pater Skaza v la- se. To je nekaj božansko lepega in smešnega.

V svojem zadnjem odgovoru je zapisal pater Skaza besede, ki so vsakdanji izgovor pet čevljev vi- soke pocestne vlačuge. Vablivo je pomežiknil rekoč: Ich bin klein, aber fein. (Mejkan sem, pa obrat!)

Und dumm, und dumm — od- meva v Čikago.

Na naslov jugoslovanskega po- slanika v Washingtonu:

Ekselence:

Ali Vam je znano, da je obja- vil newyorški dnevnik "New York American" v svoji večeraj- nji izdaji sliko Nejgovega Veli- čanstva kralja Aleksandra in nje- gove neveste ter krog slike čla- nek z naslovom:

"How king Alexander went shopping to get a wife? Shooed away by princeps Mary, turned down by Italy".

"Shooed" pomenja ponaše "brenjen".

Jugoslovanska**Katol. Jednota**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 633 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN N. MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni sodnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIĆ, 2603 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 170, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrževalni odbor:
VALENTIN PIRO, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENO, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STELLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 708 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne pošilja- tvo naj se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišča spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika. Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristanek. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se po obrniti na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.**Jugoslovanski dijaki na Poljskem.**

Iz Beograda poročajo: Jugoslo- vanski dijaki, ki so zaradi visoke- ga kurza češkoslovaške krone za- pustili praško univerzo in prispeli 6. februarja v Krakov, so bili tam prisrčno sprejeti. Ti dijaki bodo svoje studije nadaljevali na kra- kovski univerzi.

Tvornica eksploziv na Hrvat- skem.

"Titanit" delniška družba za kemično industrijo v Zagrebu je začela v svoji tvornici v Karlovcu pod nadzorstvom pristojne oblasti proizvajati razne eksplozive, ki se uporabljajo v rudarstvu, industri- ji, železniških in drugih grad- njah. Specialni produkt tvornice je titanit eksploziv, ki je pri pre- voznih popolnoma neopasen.

Sedež zaderske škofije premeščen v Šibenik.

V Šibeniku se je vršilo vstoliče- nje novoimenovanega biskupa za severno Dalmacijo g. Fantelica. Sedež škofije je bil doslej v Zdr- lu, ki je pripadel Italiji, vsled česar bo škof odslej stoloval v Šibeniku.

Izkopanine v Splitu.

"Kunstchronik" piše, da je do- volila jugoslovanska vlada neke- mu danskemu znanstvenemu dru- stvu pod vodstvom dr. I. Brön- steda, da meseca marea prične s kopanjem v Splitu v Dalmaciji. Ekspediciji se pridruži tudi danski arheolog Weilbach in arhi- tekt.

Zavladala je splošna radoved- nost, kaj bo ukrenilo poslaništvo v tej zadevi.

Če se poslaništvo slučajno ne bavi s kakim privatnim biznesom, naj poskrbi, da se bo o njegovem blagu (proti 4214 vagonov leta 1920.), a iz Trsta je uvozila 2160 vagonov (proti 4119 vag. l. 1920f.

ZAKAJ?

plačate več za pristni svetovnoznani Columbia gramofon, ako ga dobite pri meni \$10.00 ceneje kot drugod? Zaloga je obilna, Sežite takoj po tej izvanredni priliki. Pišite po cenike takoj na:

Victor Navinšek, 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

PRIHRANITI SVOJ ZASLUŽEK -- JE KREPOST!

ALI VEŠ, kako dolgo boš sposoben za delo?

ALI ŽELIŠ imeti svoj dom in svojo rodbino v njem?

ALI VERUJEŠ da si neodvisen, ko imaš prihranjen denar v banki? Da nikogar ne prosiš miloščine in posode? Vsakdo te spoštuje, ker ve, da si svoj v svojem!

DELAJ, PAZI IN ŠTEDI — IN BODI SAMOSTOJEN!

Pri nas nosijo uloge do nadaljnjega 4% na "special interest account". Pokritja z najboljšimi državnimi in mestnimi bondi. Državno nadzorstvo. Vloge pošljite po pošti potom "postal money order" vsak teden ali vsak mesec.

FRANK SAKSER STATE BANK

glavno zastopstvo Jadranske Banke

82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

CVETJE V JESENI.

Spisal dr. Ivan Tavčar.

III.

Kmet je kralj. Če ima dobro in čedno napravo, če ima primerno zemljo, da jemlje iz nje življenje in davek, če nima dolgov, pač pa polne hleve, in če ima še kopteo zdravih in pokornih otrok, je kmet kralj, neodvisen od vsega sveta.

Tak kralj in gospodar je bil Presečnikov Boštjan na Jelovem brdu. Njegova hiša je stala prav pri koncu vasi. Zidana je bila in imela je takojmenovano "gorenjo hišo", okrog katere je tekla lesena hodnik. Okna so tičala v okviru zelenih kamenitih stebričev, a z želcem so bila tesno zapazena. Nad okni je kraljeval sv. Jerjan ter s svojo golico zabranjeval požare.

Tik hleva na dvorišču je ležal velik kup gnoja, a vzile temu sta se povsod kazala snaga in red. Na steni je viselo raznovrstno orodje, da je bilo takoj pri roki. Tnalo je bilo pometeno in glavna pot proti hiši je bila še celo s peskom posuta. Tik vhoda pri večji tekla voda iz umetnega vodnjaka, ker so Presečnikovi že v tistih časih imeli svoj vodovod.

Pri tej hiši bi se takoj čutil domaćega, ker ni bilo v vsi nasebnosti ničesar, kar bi bilo ustvarjalo kaj nesoglasja. Vse se je strinjalo in vjemalo.

Bila je že noč, ko sem stopil v vežo.

Dolga ta veža se je končala v mogočno kuhinjo, visoko obokano. Kadar je visoki ta obok bil poln mesa, ki se je ondi sušilo, je človeku posebno dobro delo pogled na njegovo blagoslovljeno višino. Obok kuhinje in tudi veža sta bila zavita v saje, od katerih je pri južnem vremenu kapalo ter se svetlo nabiralo na tla. Nad tem se tiče dni se nihče ni spodtkal; bila je to nekdanja navada, da je tako kapalo že pri starem očetu in brez dvojbe tudi z epri tega očetu.

V veži je vladala tema, samo od ognjišča sem se svetilo. Tam se je togotila ženska, da niso burkle popravljeni, da ni mogoče lonec pristavljati in da so moški vsako let obolj zanič.

Glas te ženske mi ni bil neznani in vedel sem tudi, komu veža ta jeza in srd. Bila je dekla Liza, ki je pred petimi leti že tudi služila pri Presečnikovi. A njena beseda je veljala hlapcu Danijelu — pomislite, to očijsko ime v tem očijskem pogorju! — ki je istaklo že dolgo vrsto let služil pri Boštjanu.

Že večkrat sem omenjal, da je tedanji čas imel svoje posebne navade.

Med take navade je spadalo tudi, da sta se stela hlapci in dekla, če sta služila daljšo dobo pri dobrem gospodarju, za nekako zarobeno z namero, da se vzameta, kadar si dosti prisluzita.

Taka zaroka je vezala tudi Lizo in Danijela, ker sta se več deset let služila skupaj. In res je ona varčevala, kar se je dalo, a Danijel — že ime kaže, da je bil svoj čas prinesen iz Trsta — je bil falot, ki je nalagal zaslužek najrajši v svojem lastnem grdu. Ta ljubezen torej ni bila brez viharjev: prav rado se je bliskalo in včasih je še celo treskalo.

Danes je pri ognjišču treskalo. — Pri ljubem Bogu nisi zanič! Še podkuriti nimam s čim, ti grdo ba lena!

Mimo mene je prikriviljal Danijel s kozavim svojim licem. Imael je desno nogo krajšjo od leve, ker se je sploh pri vsakem Tržanju — pri nas smo jim rekli Tržani — kazala kaka telesna hiba. Kmalu se je prigugal nazaj in nosil je polno naročje ravno kar naklanih trsak. Vrže jih pred ognjišče, rekoč:

— Že jutraj sem ti jih nasekal. Saj zmerom mislim nate, Lizka! Zadnjo besedo je nekako sumljivo izgovoril, da se je lahko čulo za "Lizko" ali pa tudi za "Lizko", kravo v hlevu. Liza jo je umela za kravo.

— Ti vrag črni! — Pograbila je za okleček ter udarila za Danijelom, ki jo je urnih petu odkuril iz veže.

Vstopivši v hišo, opazim Boštjana za mizo. Kar čutil sem, kako se je v njem vse vnelo od veselja, da ga obišče sorodnik. Takrat je imelo pri nas sorodništvo še nekaj časa, in če si sorodnika obiskal,

si vedel, da si prišel k svojim ljudem. Vzile temu pa Boštjan pri mojem vstopu niti izza mize ni vstal. In da bi si bila v roke segla, o tej gosposki segi tista leta v Jelovem brdu še govoriče ni bilo! S svetlim očesom me je pogledal in dejal:

— No!

— In jaz sem odgovoril:

— No, da ste le zdravi!

Nato je Boštjan zaklical svoji ženi, da naj prinese "štober" in luč. Tedaj v našem pogorju še ni vladal "smrdljivec", pač pa je v leščerbah gorelo laneno olje. Leščerbe so stale na štorih, majhnih lesenih stebričkih, odkoder je izhajalo prejkone tudi ime. Če se je v kaki gostilni nabirala nevihta, je gospodar najprej ukazal gospodinjji ali dekli, da je spravila leščerbe v kraj, ker so bili za tepež pripravno orodje. Danes ne iztakne mo štobra več v kmetijskih hišah, od Škofje loke pa do Čerknega ne! Laneno olje je podleglo in smrdljivi bratec gospodarji po mizah. Majski zarod pa nima več pojma o prejšnjem potrebnem premičnem. Kultura je vzela štorbe.

Barba je nekaj odlašala. Ko je prinesla štober in plameto leščerbe, sem opazil, da je morala že vedeti o mojem prihodu. V kratkem času si je preoblekla srajčnik — tudi to, za naše žensstvo tako karakteristično oblačilo je zagazilo v pozabo — kateremu se je videlo, da prihaja iz perila. Tudi nov predpasnik si je bila pridala.

Barba je bila še vedno postavna žena. To sem ji tudi v obraz povedal, tako da se je zadovoljno zasmejala. V tem pogledu ste ženske vse enake, in najsi nosite svilen, s čipkami obrobline dolge srajce ali pa kratke na rokavih v gube nabrane srajčnike!

Menili smo se o letini, o živini in o visokih davkih. Ko sem povedal, da ostanem pri Presečnikovi, je nekaj tednov, se je obema razžarilo lice. Prepričan sem bil, da sta se tega v resnici veselila. Pri tem se ni predla nikakoli pretirana govoriča, kaj naj se mi daje jesti, kako naj se z mano počenja in o drugih takih sitnostih. Umelo se je na obeh straneh, da bom živel, kakor živi človek, če pride med svoje.

Stemnilo se je. Posli so pričeli cepati v hišo, in naenkrat je bila miza zasedena. Gospodinja je hitela po večerjo.

Najprej se je pred nas postavila velika skleda cellega krompirja, iz katere se je mogočno kadilo. Mati Barba je na mizo za družino natrosila velik kup soli, za naju z gospodarjem pa manjšega. Sad zemlje smo jemali iz skleda, ga solili in jedli. Ko sta bila v posodi zadnja dva kosa, ju je pograbil hlapec Danijel, rekoč:

— Ostanči ne sme nič!

Nato je prišel na vrsto sok, v katerega je vrgla gospodinja veliko kepo rumenega masla. Vsak je dobil leseno žlico — ki bi jo ti, Marica, komaj bila spravila v svoja usta — skupno smo zajemali, pridno in vemo. Tuintam je Liza zavpila nad Danijelom:

— Ne lovi samo štrukljev!

Pa hlapec se ni dosti brigalo za karanje. Ko je bilo le še malo v skledi, je to k sebi potegnil, rekoč se:

— Da ne bo mati mislila, da slabo kuha!

Pri večerji je nosil prvo besedo stari Jakopin. Tisti dan je delal pri Presečnikovi. Jeli imel ta starec kako krstno ali mako drugo ime, ne vem. Kar sem ga poznal, so ga lileali za Jakopina. Bil je Radeckega vojščak, ponosen na svoje trpljenje v vojski, ponosen tudi na svojo nemščino, kakor si jo je bil prilomil v vojaški službi.

Ko se je na mizo postavil sok, je prišel:

— Kaj veste vi, ki na svetu niste nič izkusili in ki tudi nič ne veste!

— Povej nam kaj! — je prosila Liza, ki se očividno še ni bila sprijaznila z Danijelom. — Veliko ti lahko povem, — se je odrezal Jakopin. — Najlepše, kar je bilo, je bilo v Brešiji. Tam so nas puntarji nekaj komandirali, in grof Radeči — Jakopin maršalovega imena ni mogel drugače izgovoriti — je dejal: "Fantje, pojdemo iz meča!" Tisti dan me je imel profos v rokah, ker sem bil nekaj nepokorščine izkazal svojem kopolu. Po ulicah smo se gnetli, in ti vrage so s streh in oken na nas streljali. Da tako je bilo!

(Dolge prihodnjik.)

Nova odkritja o usodi ruske carske rodbine.

Iz Jekaterinburga, kjer se je l. 1918. izvršila tragedija ruske carske rodbine, je ugleden švedski list prejel zanimiva odkritja, ki s svojo serioznostjo spodbijajo vse dosedanje verzije o grozni usodi ruske carske rodbine. Ta odkritja prihajajo od uglednega meščana jekaterinburskega, rodom Šveda, ki živi že dolgo vrsto let v Jekaterinburgu in je bil očividno usodepolnih dogodkov.

V svojem poročilu jekaterinburski meščan na kratko omenja prihod carja, carice, dr. Botkina in ostalih članov carske rodbine v aprilu l. 1918., izgon poslastika Ipaljeva iz njegove hiše, katero so boljševiski ogradili z visokimi palisadami ter v njo zaprli carsko rodbino. Kaj se je dogajalo za temi palisadami, je težko ugotoviti. Rusi imajo v takih stvarih neverjetno živahno fantazijo. Jaz, ki sem stanoval v neposredni bližini Ipaljeve hiše, sem dobil celo vrsto protislovnih poročil. Kolikor je meni znano, je prestolonaslednik umrl na dan carjevega umora od strahu. V njegovi bližini se je razstrela granata s strahovitim pokom. To je siromašnega slabica tako prestrašilo, da je umrl še istega dne. — V svojem poročilu pristavlja avtor: Ali je to resnica, ne vem. Jaz vem samo to, da je bil car Nikolaj ustreljen.

Kar se pa tiče usode ženskih članov carske rodbine — poročila nadalje omenjeni Šved — se ne more povedati nič gotovega. Mogoče je, da so bile usmrčene tudi ženske, a dokazov za to ni. Če bi bilo resnično, da so boljševiski postreljali istodobno celo carsko rodbino, kakor se je zatrejalo, bi bili morali mi, ki smo stanovali v neposredni bližini, slišati vsaj streljanje. Pač so posamezni boljševiski topatam sprožili kak strel,

a salve nismo slišali. Ko se je izvršil umor carja, se je boljševiskom iz zredno mudilo. Kolčak je prišel in vsaka minuta je bila dragocena. Težko je misliti, da bi bili boljševiski v takih okolištinah trupa previdno sežgali, kakor se govori, kajti Kolčak bi bil v mestu prej, nego bi se moglo sežgati izvršiti. Pripoveduje se, da so trupla bila deloma sežgana, deloma pometana v star rudniški rov. Mi smo po Kolčakovem naročilu natančno preiskali pepel, tudi krpice, a nismo našli niti najmanjšega sledu človeških ostankov. Komisija je našla samo nekoliko predmetov iz kovine, briljantov in nekoliko svinčenih krogel. Krogel je bilo v ognju raztopilo. Ker pa so bile cele, jih je skotraj gotovo kdo vrgel tja. Iz starega rova se je voda izčrpala ter cel rova natančno preiskal, a našlo se ni ničesar drugega, kakor koščki granate, ki je bila vržena na led in je tamkaj eksplodirala.

Preiskava torej ni privedla do rezultata, kakršen se je pričakoval. Ni torej niti najmanjšega dokaza za to, da je ženske člane carske rodbine doletela usoda, o kateri se je mnogo govorilo. To seveda ne izključuje, da so bile morščine rešene, vendar le umorjene. Verjetneje pa je, da so bile izkakega neznanega vzroka kam drugam prepeljane. Ako so ostale ženske, je njihova usoda v sibirskih puščavah gotovo pomilovanja vredna.

Naravno — omenja končno švedski poročevalec — je mnogo ljudi, katerim je znana resnica o jekaterinburskih dogodkih, a nimajo poguma, da spregovorijo. Tudi kaj je splošno mnenje, da ženski člani carske rodbine niso bili umorjeni v Jekaterinburgu.

ADVERTISEMENT.

Koledar

V zalogi imamo še nekaj iztisov poučne in zabavne knjige: Slovensko Amerikanski Koledar

Za leto 1922.

Vsebuje 36 slik in sledeče zanimive povesti in članke:

Proti-delavska špijonaža

Lažnjivost in neuspešnost splošne narodne prohibicije.

Opora javnega reda

Povodenj v Pueblo

Iz spominov francoskega policista Claude

Maščevanje usode

Doživljaji v francoski Legiji tujcev

Kako bo izgledala bodoča svetovna vojna?

Dežela debelih žensk

Najnovejša povest o Sherlock Holmesu

Presenetljiva starost živali

Priseljevanje

Zakonski načrti o priseljevanju

Po plesu

Livarji kovin v starem veku

Glavni jeziki sveta

Pol leta med divjaki

Iz življenja kralja Petra

Konec zakonske pokorščine

Jugoslovanski kraj Zadeva Lopoviča

Morilka otrok

Nekaj o jetiki

Uzor Sherlock Holmesa

Pot na Gaurisankar

Zolčni kameni

Nenavadne oporoke

Nekaj o čistosti Francozov

Napoleon in glazba

Matere

Nekaj o proroških sanjah

Iz naravoslovja

Strategija banditov po ulicah vlemesta

itd.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt St., New York.

Priloženo pošiljam 40 centov v znak zahvale za Slovensko-Amerikanski Koledar.

Ime
Naslov

Cena je samo 40c.

Za Jugoslavijo je ista cena.

Pošljite spodnji kupon.

Fantazije hrvatskih klerikalcev.

V glasilu hrvatskih klerikalcev "Narodna Politika" priobčuje hrvatski klerikalni poslanec dr. J. Šimrak obširen članek "Politika separacije ili amputacije", v katerem dokazuje, da je Beograd zavzel v najnovšem času v vprašanju našega narodnega in državnega edinstva precej tajinstveno stališče. Beograjska taktika da obstoji danes v tem, da dobi tehtnih in pozitivnih razlogov, pa da rekega dne izjavi: — Nadaljnje sožitje Srbov, Hrvatov in Slovencev v eni državi je nemogoče; — pojdemo vsakebi. Mi Srbi imamo svojo kraljevino, vi Hrvati in Slovenci pa živite, kakor veste in znate.

Kar se tiče Hrvatske, je bajda ideja separacije, oziroma amputacije že dozorela, glede Slovenije je pa treba umetno izvesti ocepte. In dr. Šimrak trdi, da so si Srbi glede Slovencev izdelali sledeči načrt:

Dr. Ivan Sušteršič se mora vrniti v Slovenijo. Ministriški predsednik Pašić je izjavil, da ne more dovoliti dr. Sušteršiču vrnitve v domovino. V tem smislu je to vprašanje rešila že tudi vlada. — Zato se je — povprašuje Šimrak — Pašić odločil, da dovoli Sušteršiču vrnitve v domovino. Morebiti zato, da osnuje Sušteršič centralistično klerikalno stranko proti Koroščevi autonomistični? To je nemogoče, to ve tudi Pašić sam, ker vsak tak Sušteršičev poskus bi bil že vnaprejšem nemogoč. Pašić potrebuje dr. Sušteršiča za političko separacijo v Sloveniji. Dr. Sušteršič naj po svoji vrnitvi začne agitacijo za slovensko nevtaržno republiko. Sušteršič bo propagiral idejo slovenskega Piemonta, na temelju tega svojega programa se bo Sušteršič koaliral s hrvatskim blokom in na ta način pripravil neizbežno amputacijo, ki bo na škodo manjšega dela.

Dr. Šimrak trdi, da je ta njegova informacija o Sušteršiču povse mlačna in da to ni v Belgradu sploh nobena tajnost več. Težko bi bilo odločiti, ali je v tem Šimrakovi fantaziji več zlobnosti ali neumnosti. Brečas obojno.

Stvarno bi pa bilo opozoriti na dvoje. Oče amputacijske ideje je od naših klerikalcev toliko oboževani gospodin Stojan Protič. In drugič: Nekdanji vzor vesoljnega klerikalizma Sušteršič je jugoslovanski državljani. Klerikalci so, kakor znane, prvi branitelji državljanov svoboda. Po členu 10 ustave spada med temeljna državljanska prava pravica bivanja državljan v državi, odnosno nedopustnost izгона iz države ter iz domovinske občine. Dr. Sušteršič torej niče ne more braniti, da se vrne domov. Klerikalci so moradne nasprotniki njegove vrnitve radi tega, ker bi bil njihov nekdanji vodja za svoje narodne zločine klican na odgovor. Razprava o njih pa bi pokopala mnoge odlične "katoliške" može ter jim odkazala nekoliko drugačna mesta nego jih zavzemajo danes.

V ostalem, ako so klerikalci za suspenzijo členu 10 ustave, potem bi mi vedeli postaviti nekaj konkretnih predlogov, ki bi omogočili, da dobi gospod Sušteršič sebi primeren družno tam — preko granice.

ADVERTISEMENT.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Spodnja v Pittsburghu, ki ima 34-letno prakso v zdravstvu, je vseh vrstnih bolezni.

Vas molimo, da se obrnete na Dr. Kolerja, ki vam bo pomagal pri vseh vrstnih boleznih. Če imate kakršnokoli bolezen, ki vam povzroča nelagodje, se obrnite na Dr. Kolerja, ki vam bo pomagal pri vseh vrstnih boleznih.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik. Spodnja v Pittsburghu, ki ima 34-letno prakso v zdravstvu, je vseh vrstnih bolezni.

NADALJNE TRI LADJE

R. M. S. F.

Povpraševanje po ugodnem potovanju preko oceana je za to spomlad in jesen tako veliko, da je najela Royal Mail Steam Packet Co. tri Lomport & Holt parnike. — "Vestris", "Vandyk" in "Vauban", — da omogoči vsakotjedensko odplutja. Ti parniki bodo odpluli iz New Yorka proti Cherbourg, Southamptonu in Hamburgu 20. maja, 3. junija in 12. julija. Zatem bodo vozili med New Yorkom in Buenos Aires, kajti meseca julija se začne velik potniški naval v južno Ameriko.

Potniki bodo imeli na teh vožnjah isto postrežbo in isto hrano kot na rednih "O" parnikih. Če boste iti v staro domovino, si že sedaj preskrbite prostor.

POTOVANJE IZ EVROPE.

Ako imate sorodnika v Avstriji ali Nemčiji, kateri je tam pristojen ter želi priti v Ameriko, ga zamorete sedaj dobiti sem. Nadalje zamorete sedaj ameriški državljani dobiti žene in otroke izpod 18. leta iz Jugoslavije ali zasedenega ozemlja.

Avstrijski podaniki morajo plačati vizej pri ameriškem konzulu z ameriškim denarjem in ravno tako morajo na Ellis Islandu svoto \$25.00 pokazati v ameriških dolarjih.

Glede denarnih pošiljatev v U. S. dolarjih, za vsa pojasnila glede potovanja, potrebnih listin (affidavitov) in vnoznih listkov se obračajte na najstarejšo slovensko tvrdko:

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Knjige! = Knjige!

POUČNE KNJIGE

Angleško-slovenski slovar —

Dr. Kern \$5.00

Slovensko angleški slovar 1.00

Slovensko-angelski slovar 1.50

Nemško angleški tolmach50

O lepem vedanju50

Slovensko-nemški slovar —

(Janež Bartol) 4.00

Angleščina brez učenja00

Cirilica. Navodilo za čitanje in pisanje srbske v cirilici50

Dekletina. Spisal Arion B. Jeglič50

Gospodinstvo — Puzaj, Frak-
tina knjiga za naše gospod-
inje (Trdo vezano) 1.50Knjiga o lepem vedanju Urbesa,
(Trdo vezano) 1.00

Mladencem. Ant. B. Jeglič50

I. zvezek50

II. zvezek50

Navodila za kolo in dom. Kofar-
knjiga za vsako hišo 1.00Pravila za otroke. Dr. J. Dostojen
Varna kuharica, za otroke in do-
be čase 1.00

KAZNE POVESTI IN ROMANI.

Jos. Jurčič, 4. sv.: Ovet iz sad-
Hči mestnega sodalja itd.75Jos. Jurčič, 5. sv.: Sosedov sin. Sa-
kmetovskega cesarja itd.50Jos. Jurčič, 6. sv.: Doktor Zober,
roman. — Tugomer, tragedija50

Dve sliki — Ksaver Meško50

Hudo breznica. N. v. v. slat, kar se
se svetli itd.50Patrija, povest iz irske janaške do-
be50Oč odsvobodnim solncem, zgodovins-
ka povest, 1. sv. 1.25Oč odsvobodnim solncem, zgodovins-
ka povest, 2. sv. 1.25Povesti slovenskemu ljudstvu v
podobi in zabavi. Kalan50Komentar, povest iz Abruce
Slike in povesti, Ksaver Meško
Študent naj bo, — Naš vsakdanji
kruh50Vsele povesti: Za močim, — V
pustiv je bla. — Pravda med
bratoma50Vojnizir ali poganstvo in kraj,
povest50

eter Zgaga50

Doli s orojcem50

Knjige družbe Sv. Mohorja
Dubovni boj (394 str.)50

Mešija (1. sv.)50

Mešija (2. sv.)50

Zgodovina slov. naroda (3. sv.)50

Zgodovina slov. naroda (4. sv.)50

Mladim srcem (2. sv.)50

S. real K. Meško50

Knjiga za lahkomisne ljudi.

Spisal I. Canbar 1.75

Za otroke v znak-plovu 2.00

Amerika in Amerika 6.00

JUDSKA KNJIGA — POVEST:

1. sv. Znamanje štrika. Prvot. de-
tektiv Sherlock Holmes502. sv. Darovana. Zgodovinska po-
povest iz dobe slovanskih apo-
stolov.503. sv. Jurnak Znamanje, povest. —
Med štirimi, tirolska povest.50

4. sv. Mladost, povest50

5. sv. Zadnja kmetova vojaka,
zgodovinska povest756. sv. Goslarjev sin — Mladost,
povest507. sv. Prihajaj. Zanimiva po-
vest508. sv. Brencelj: Kako sem se
jaz likal, 1. zvezek 1.00

Z ZADNJO POŠILJATVIJO SMO DOBILI NASLED-

NJE KNJIGE:

Pravilice za Mladino, S. Koštnik50

Gozdovnik, (2. zvezek) 1.00

Dostajno vedenje50

Požigalec.

FRANCOSKI DETEKTIVSKI ROMAN.

Episla Emila Geborisa.

Za "Glas Naroda" prevel G. F.

53

(Nadaljevanje.)

Da, kazenskemu zasledovanju bi bila na ta način odvzeta tla. To pa je bila ravno, o čemur je razmišljala gospod Folgat.

— In to je ravno. — je prišel končno. — vsled česar se vprašujem, če ne bo razkritje lopovščine Kokoleja preje škodljivo kot pa koristno za de Boaskorana.

Zdravnik se je razsrdil. Vzkliknil je:

— Rad bi vedel! ...

— Nobena stvar ni bolj enostavna. — je odvrnil odvetnik. — Idiotstvo Kokoleja je mogoče najbolj resna težkoča, s katero se mora boriti državno pravdnstvo ter najbolj mogočni argument za obrambo. Kaj more gospod Galpin reči, če ga gospod de Boaskoran obdolži, da temelji strašno obtožbo na besede človeka, ki nima pameti ter je vsled tega nedgovoren za to, kar pravi?

— Dovolite mi, — je rekel dr. Sejnbo.

Gospod de Sandore pa je bil sleherni besedica.

— Dovolite vi sami, — je rekel. — Ta argument o Kokolejevem idiotstvu je bil oni, katerega ste navajali od prvega pričetka in ki se vam je zdel tako prepričevalen, da ni bilo treba iskati nobenega drugega.

Se predno je mogel najti zdravnik odgovor, je nadaljeval gospod Folgat:

— Naj bo nasprotno ngotovljeno, da Kokole v resnici ve, kaj ravni in čela stvar je izpremenjena. Državno pravdnstvo je upravičeno reči de Boaskoranu: — Prav nič vam ni treba zanikavati. Videli so vas. Tukaj je priča.

Ti argumenti so morali napraviti velik utis na zdravnika, kajti več trenutkov je ostal molčeč ter brisal svoja očala. Ali je v resnici škodoval Žaku de Boaskoranu, dočim mu je hotel pomagati? On pa ni bil človek, ki bi ostal dolgo časa v dvomu. Odvrnil je auhoparno:

— Jaz nočem razpravljati o tem, gospoda. Staviti vam hočem le eno vprašanje: — Ali verujete v nedolžnost Boaskorana ali ne?

— Prepričan sem o tem, — sta odvrnila oba.

— Potem, gospoda, se mi zdi, da se ne izpostavljam nobenemu velikemu riziku, če skušamo razkrinkati sleparja.

To pa ni bilo mnenje mladega odvetnika.

— Dokazati, da ve Kokole, kar pravi, — je odvrnil, — bi bilo usodopolno če ne moremo ob istem času dokazati, da je govoril nerazumno in da njegovo pričevanje povzroči drugi. Ali moremo dokazati kaj takega? Ali mamo kaka sredstva za dokaz, da je njegova molčečnost posledica strahu, da bodo njegovi odgovori spravili v zadregu ter razkrinkali kot krivopriševnika?

Zdravnik ni hotel ničesar več slišati. Rekel je robato:

— To so spletke advokatov. Jaz poznam le eno stvar: — resnico. —

— Ni vedno dobro govoriti jo, — je zamrmal odvetnik.

— Da, gospod, vedno, — je odvrnil zdravnik, — vedno in naj se zgodi kar hoče. Jaz sem prijatelj gospoda de Boaskorana. Se v veliko večji meri pa sem prijatelj resnice. Če je Kokole podel slepar, o čemur sem jaz trdno uverjen, potem je naša dolžnost razkrinkati ga.

Dr. Sejnbo ni rekel ter mogoče ni priznal niti samemu sebi, da je bila to osebna zadeva med Kokolejem in njim. Misli je, da ga je Kokole prevaril in da je bil vzrok številnih majhnih dvotipov na njegov račun, radi katerih je zelo trpel, čeprav ni tega na zunaj kazal. Razkrinkati Kokoleja bi pomenjalo zanj čisto in zasmejljivo, s katerimi so ga nekoli obsipali njegovi sovražniki, bi padle nazaj na slednje.

— Jaz sem se odločil, — je rekel, — in brez ozira na to, kar boste sklenili, se hočem takoj lotiti dela. Skušal bom dovesti do imenovanja posebne komisije.

— Mogoče bi bilo previdno, — je rekel Folgat, — preje posvetovati se z gospodom Magloar.

— Jaz se nočem posvetovati z Magloarjem, kadar me kliče dolžnost.

— Upam, da nam boste vsaj dovolili štiri in dvajset ur.

Dr. Sejnbo je gubil čelo, dokler ni izgledal naravnost strašno.

— Niti ene ure, — je odvrnil. — Od tukaj pojdem naravnost k gospodu Dosižonu.

Prijel je svoj klubok in palico, se priklonil ter odšel, tako nezadovoljen kot le mogoče ter se ni ustavil niti, ko ga je vprašal de Sandore, kako je z grofom Kledijezom, o katerem se je glasilo, da je slabši in slabši.

— Vrag naj odnese tega starega posebnega, — je vzkliknil de Sandore, še predno je izginil zdravnik na hodniku.

Nato pa se je obrnil proti gospodu Folgat ter rekel:

— Priznati pa moram, da ste sprejeli veliko novico, katero je prinesel, precej hladno.

— Že samo dejstvo, da je bila novica resna, — je odvrnil Folgat, — je vzbudila v meni željo, da imam čas za premislek. Če se Kokole le dela bedakom ali vsaj pretirava, svoje idiotstvo, potem imamo v tem potrdilo tega, kar je rekel de Boaskoran večer zvečer gospodični Dioniziji. To bi bil dokaz grde pasti, zarote, ki je bila skrbno pripravljena. Tukaj je očitno iskati obratno točko cele zadeve.

Sandore je bil razjarjen.

— Kaj? — je rekel. — Vi mislite tako in nočete podpirati zdravnika, ki je gotovo pošten človek?

Mladi odvetnik je zmajal s glavo.

— Jaz sem hotel imeti štiri in dvajset ur odloga, ker se moramo na vsak način posvetovati z Boaskoranom. Ali sem mogel povedati to zdravniku? Ali sem imel pravico obvestiti ga o skrivnosti gospodične Dionizije?

— Vi imate prav, — je zamrmal de Sandore.

V namenu, da se piše de Boaskoranu, je bilo sodelovanje Dionizije potrebno. Ni se preje pokazala kot popolna, sicer blede, a polna novega poguma.

Gospod Folgat ji je diktiral gotova vprašanja, na katera naj bi odvrnil de Boaskoran. Dionizija jih je hitro prepisala v šifre in eno uro pozneje je bilo pismo poslano Mešinetu.

Naslednjega večera je prišel odgovor:

— Dr. Sejnbo ima brez dvoma prav, moji dragi prijatelji, — je pisal Zak. — Imam le preveč dobre razloge za domnevo, da je idiotstvo Kokoleja le delno in da so njegovo pričevanje započeli drugi. Kljub temu pa vas prosim, da ne storite nikakih korakov, ki bi dovedli do nadaljnjega zdravniške preiskave. Najmanjša neprevidnost

bi me uničila. Za božjo voljo, čakajte na konec uvodne preiskave, ki se bliža. To sem izvedel od Galpina.

Pismo so prečitali v družinskem krogu. Uboga mati Žaka je bupno zakričala, ko je čula te resignirane besede svojega sina.

— Ali se mu bomo okorili, — je rekla, — ko vemo vsi, da uničuje samega sebe s svojo trdovratnostjo?

Dionizija je vstala ter rekla:

— Zak sam lahko presodi svoj položaj in edinole on sam ter ima vsled tega pravico poveljevati. Naša dolžnost je pokoriti se. Obratno se na gospoda Folgat.

Mladi odvetnik je priklinal z glavo.

— Vse je bilo storjeno, kar je bilo sploh mogoče storiti, — je rekel. — Sedaj moremo le še čakati.

(Dalje prihodnjič.)

Konec Zapate - največjega modernega bandita.

Poroča Harry H. Dunn.

(Konec.)

Zveznim silam je poveljeval polkovnik Jesus Guajardo, prejšnji častnik v armadi Franciscana Ville v severni Mehiki. Mesto da bi napadel Cuatlo, je poslal polkovnik Guajardo sle k Zapati v vprašanje, kaj mu more nuditi on, Zapata, če stopi s celim svojim polkom na njegovo stran.

Izprva je bil Zapata previden, kajti misli je, da se mu hoče postaviti past, a po izmenjavi več tajnih sporočil s polkovnikom Guajardo je pristal v predlog slednjega, da se sestane osebno z njim v Cuatli. Meni se zdi sedaj, da bi moralo že samo dejstvo, da ni general Gonzales, ki je poslal Guajardo, da napade Cuatlo, prisilil svojega poveljnika, da izvrši napad, posvariti Zapato, da ve Gonzales vsaj približno za pogajanja, ki se vrše med njim in zveznim polkovnikom. Mogoče je slutiti Emiliano kako nevarnost, a svarilo je pripravil k molku s tem, da se ni hotel sestati s polkovnikom v Cuatli, temveč v Calixtu, nekako deset milj proč od Cuatle in v smeri proti glavnemu stanu Zapate, ki se je nahajal v Poltalcio. Emiliano je pristal v to, da vzame s seboj le deset mož in da pusti svojega brata Eufemija z glavnim oddelkom svojih čet v Cuatli. Guajardo pa je s svoje strani obljubil, da bo privedel s seboj le deset mož in da ne bo napadel Cuatle, ali se delal, kot da hoče napasti mesto, dokler ne bosta on in Emiliano zaključila svojega sestanka v Calixtu ter se vrnila vsak k svojim silam. Emiliano je nato poslal spremnico skozi svoje lastne črte za Guajardo ter njegovih deset mož, ki naj bi bili vsi dobro oboroženi, kajti on sam s svojimi ljudmi je hotel biti tudi oborožen.

Pozneje sem izvedela, da je polkovnik Guajardo, kakor hitro je izvedel za dan in prostor sestanka z Zapato, takoj obvestil generala Gonzalesa in da je slednji odpustil dva polka svojih najboljših čet, da napadeta Cuatlo ob isti uri, ko se bo vršil v Calixtu sestanek med Guajardom in Zapato.

To je bil prvi kos izdajstva. Drugi pa je sledil takoj za tem. Guajardo je izpremenil spremnico, katero mu je poslal Zapata, tako, da se je glasilo v njej sto mož mesto desetih. To preostalo silo desetih mož je pustil za seboj, da mu sledi, potem ko je odšel sam z desetimi možmi skozi Zapatove črte v smeri proti Calixtu.

Nekateri častniki Zapate, med njimi tudi njegov brat, so ga prosili, naj obda prostor sestanka z oboroženimi možmi, in sicer v taki razdalji, da jih bo lahko priklinal z rogom, katerega je vedno nosil pri sebi. On pa tega ni hotel storiti ter rekel, da je Guajardo brez dvoma odkritosrčen, da se kuha v severni Mehiki revolucija proti vladarju Carranza, da ima dosti vzroka misliti, da bo lahko pridobil na svojo stran tudi Gonzalesa in njegovih pet polkov, če se mu bo posrečilo pridobiti Guajardo in da se bo lahko na ta način postavil kontrole nad desetimi državami v južni Mehiki.

Kot veste, se mehiške armade le redkokdaj, če sploh, boré polno. Kljub temu pa sta dva polka iz Cuernavaca napadla Cuatlo še istega večera ter popolnoma presenetila in porazila sile pod poveljstvom Emilianovega brata Eufemija in slednjemu se je komaj posrečilo uiti z golim življenjem. Emiliano Zapata seveda ni vedel ničesar o tem, kajti popolnoma so ga premotile nakane polkovnika Guajardo. Ker je bil prepričan, da bo kmalu storil mirovni dogovor z velikim oddelkom zveznih čet, me je odredel Emiliano s seboj v Calixto, kajti drugače bi bila gotovo ubita. Tako je prišlo, da sem videla vse, kar se je pripetilo v Calixtu in da sem bila

priča zadnjih trenutkov v življenju zapadlega moža.

Devetdeset dodatnih mož Guajarda je taborilo v gričih nekak tri milje pro od Calixa, čeprav seveda Emiliano ni vedel za to in domneval, da ima on s svojim ducatom mož opravka le z enim zveznim polkovnikom ter desetimi njegovimi možmi. Vas Calixto leži v majhni kotlini v gorah, pokritih z gozdovi ter obstaja le iz par hiš in par sto koč iz trsa, v katerih živé peoni, zaposleni na sosednih haciendah. Guajardo in njegovi možje so dospeli tekotom popoldneva na dan, ko naj bi zvezni napadli Cuatlo. Guajardo in Emiliano sta se sestala h konferenci pod velikim drevesom v malem parku sredi vasi. Jaz sem sedela na verandi hiše, v kateri je imel Zapata svoj glavni stan, nekako tristo jardov od pozorišča konferencie ter lahko videla vsled tega vse, kar se je pripetilo.

Govorila sta približno eno uro, a opaziti je bilo nekaj zavlečenja v pogajanjih, kajti Zapata je hotel, da se sile Guajarda razorožijo, predno bi smele priti skozi črte, katere je ustanovil Zapata. Emiliano je imel deset mož, ki so stali za njegovim stolom pri mizi, in Guajardo je imel enako število mož za seboj.

Pogovor je bil čisto prijateljski in vse je kazalo, da skuša vsak prepričati drugega o pravičnosti svojega stališča. Ljudje Zapate, ki niso ničesar sumili, so stali udobno in nekateri so se celo naslanjali na drevo. Jaz se spominjam sedaj, da so stali zvezni vojakovi vsi pozorno pokonci, kot da pričakujejo kak signal. Mislim, da ni nikdo zapazil tega, in tudi jaz sem posvetila svojo pozornost temu dejstvu šele potem, ko je bila tragedija že dovršena.

Razprava se je vršila že približno eno uro, ko sem naenkrat čula krike na griču nad vasjo ter videla tri indijanske dečke, ki so leteli po obronku navzdol tako hitro kot so jih le nesle noge. Ko so prišli kti dečki do nekake polovice poti, so se prikazali na griču ljudje ter pričeli streljati na bežeče dečke. Dva sta takoj padla, a moja pozornost je bila tedaj obrnjena proti mestu, kjer se je vršila konferenca, pod velikim drevesom.

Ko sem se ozrla navzdol, sem videla, da je skočil polkovnik Guajardo na svoji nogi in da je napadel Emiliana s svojo sabljo. Zapata ni imel nobenega drugega orožja pri sebi kot svojo veliko "machete" (dva do tri čevlje dolga in težak nož, katerega rabijo v španski Ameriki za sekanje trsa, kot orožje itd.), kajti kot Guajardo je pustil svojo puško in pištole v hiši. Guajardo je hitro prevrnil majhno mizico, in ko sta se sprijela z Emiliano, so se pričeli boriti med seboj tudi stražniki. Ker je bila razdalja za uporabo pušk premajhna, so se borili s svojimi noži in kopiti pušk. Kratkotrajno Zapata s svojim topim koncem ni bil kos dolgi in ostru sablji polkovnika in videla sem, kako se je nož mojega moža razletel na dva ali tri kose vsprko enega samega udarca s sabljo.

Nato je skušal Emiliano izogniti se življajoči sablji ter se spoprijeti s svojim nasprotnikom, kajti Zapata je bil strašno močan ter znan rokoborec v taborišču Villa Ayala. Ko je skočil naprej, pa je sunil Guajardo naravnost s sabljo naprej ter jo potisnil skozi telo mojega moža, ki je padel na tla.

Med tem časom pa so zvezne čete, to je možje, katere sem videla streljati na dečke, ki so leteli v dolino in ljudje, ki so se nahajali v spremstvu mojega moža, so bili vsi ubiti, ne da bi se jim stalo za življenje. Ko so po-

ADVERTISEMENTS.

HAMBURG

Direktna vožnja z čudovitimi novimi "40" parniki. Potovanje za vse kraje Evrope.

OROPESA 17 marca; 28 aprila
ORBITA 31 marca; 12 maja
ORDUNA 14 aprila; 26 maja
ARAGUAYA 20 aprila
VETRIS 20 maja
VANDYCK 3 junija
VAUBAN 12 julija

Naravnost v Cherbourg, Southampton, Hamburg.

Vse zaprte kabine. Nobenih posebnih pristojbin.

ROYAL MAIL
STEAM PACKET COMPANY
26 Broadway New York
— all katerikoli parobrodni agent.

padali ti, sem videla, kako je Guajardo odsekal glavo mojega moža od trupla ter jo dvignil kvišku za lase, tako da so lahko vsi njegovi ljudje videli, da je bil mrtvi človek nekoč slavni Emiliano Zapata. Pozneje je dal svojim ljudem povelje, naj odseka dolgo vejo v bližnji goščavi in s svojima lastnima rokama je nataknil glavo na vrh tega droga. Pozneje so nesli to grozno trofejo v Mexico City, da jo pokažejo vladnim uradnikom in narodu ter s tem tudi dokažejo, da je bil končno ubit človek, ki je skozi deset let kontroliral južno Mehiko.

Zvezne čete so preiskale vse hiše in tudi slamate kočee peonov, da najdejo Zapatiste, a ker niso našle nikogar, so končno odšle. Kar se tiče mene, sem stekla skozi zadnja vrata hiše in od tam v graničevje, kjer sem ostala, dokler niso zvezni vojakovi odšli. V isti noči sem se vrnila in s pomočjo par starih možkih in žensk sem pokopala truplo svojega moža, naložila na grob kamenje ter vrgla nato še prst preko kamenja, da bi v toku par dni pričela džungla zopet rasti nad njim. Sedaj dvomim, če bi mogla celo jaz zopet najti ta skrivni grob.

Napad na Cuatlo je pogal presenečenje Zapatiste, ki so imeli le enega poveljnika, namreč Eufemija Zapata, nazaj proti Villa Ayali in vsled tega je imel polkovnik Guajardo prosto pot, da se vrne s svojimi ljudmi v Cuatlo, ne da bi mu bilo treba priboriti si pot skozi sile mojega moža ali njegovega brata. Na ta način so se zvezne čete varno vrnile nazaj v Cuernavaca, kjer je bil Guajardo imenovan generalom v priznanje zaslug, katere si je stekel. Ko sem prišla jaz dva tedna pozneje v mehiško glavno mesto, sem videla glavo svojega moža na drogu pred eno izmed vojašnic.

Tako se pričena in končuje povest o koncu "mojstrskega bandita". Neke vrste Nemesis pa se je očitno borila za Emiliana Zapata, kajti ne več kot tri mesece za tem, ko je bil Zapata ubit v Calixtu, je bil njegov premagalec zasajen v neki revolucionarni zaroti v severni Mehiki, kamor so ga poslali s činom generala v zvezni armadi, ter bil ustreljen od oddelka vojakov iste vlade, za katero je zajeil in ubil Zapato.

V kolikor sem mogel izvedeti, ni zapustil noben izmed bratov Zapata legitimnih otrok. Oče obeh — stari Joahim Zapata — je umrl leta 1918 in Eufemio Zapata je sedaj mirovljubn farmer na domačem posestvu v Villa Ayala, v državi Morelos.

Učinke delavnosti Emilijana Zapate bo čutili v južni Mehiki še skozi dolgo vrsto let. Na tisoče in tisoče javnih zapiskov, tikajočih se rojstev, prenosa lastnine, porok, zemljiških knjig, se je uničilo na njegovo povelje, kajti bil je na naiven način prepričan, da bo na ta način prišla zemlja zopet v roke Indijancev in da se bo celo južno Mehiko porazdelilo med uboge. Nobenega dvoma ne more biti, da je imelo najmanj en četrt milijona Indijancev vsaj začasno korist od njegovih uničevalnih metod, kajti dvomljivo je, da bo sploh kdaj mogoče vrniti številna zemljišča njih praviim lastnikom ali njih praviim naslednikom. Nekateri dobički bodo mogoče celo trajni, a ne morejo otehtati škod, ki je bila povzročena v teku desetih let vojevanja, uničevanja, požigovanja in morenja. Zločini, katere je izvršil Zapata, so bili številni, a oni, katere se mu pripisuje, so tako neštevilni kot zvezde na tropičnem mehiškem nebu.

NAZNAJLO.

Rojakom v Pennsylvania in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš potnik

Mr. JOŽE ČERNE

ter ga vsem tolo poročamo.

Uprava Glasu Naroda.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

SAXONIA	8 marca	—	Genna	POTOMAC	22 aprila	—	Cherbourg
MINNEKAHA	4 aprila	—	Hamburg	MAURETANIA	25 aprila	—	Cherbourg
LA SAVOIE	11 marca	—	Havre	ARABIC	25 aprila	—	Genoa
RYNDAM	11 marca	—	Boulogne	HANOVER	26 aprila	—	Bremen
OLYMPIC	11 marca	—	Bremen	PARIS	26 aprila	—	Havre
AMERICA	15 marca	—	Havre	ROCHAMBEAU	27 aprila	—	Havre
PARIS	15 marca	—	Bremen	OROPESA	28 aprila	—	Hamburg
HANOVER	15 marca	—	Bremen	ZEELAND	29 aprila	—	Hamburg
OROPESA	17 marca	—	Hamburg	N. AMSTERDAM	29 aprila	—	Boulogne
FINLAND	18 marca	—	Cherbourg	ARGENTINA	29 aprila	—	Trst
POTOMAC	18 marca	—	Bremen	AQUITANIA	2 maja	—	Cherbourg
AQUITANIA	21 marca	—	Cherbourg	LA SAVOIE	6 maja	—	Havre
N. AMSTERDAM	25 marca	—	Boulogne	NOORDAM	6 maja	—	Boulogne
HOMERIC	25 marca	—	Cherbourg	YORK	10 maja	—	Bremen
LONE STAR S.	25 marca	—	Cherbourg	FRANCE	10 maja	—	Havre
ROCHAMBEAU	28 marca	—	Havre	LAPLAND	13 maja	—	Cherbourg
YORK	28 marca	—	Bremen	ORBITA	13 maja	—	Cherbourg
ORBITA	31 marca	—	Hamburg	ROCHAMBEAU	13 maja	—	Cherbourg
HUDSON	1 aprila	—	Bremen	ROTTERDAM	13 maja	—	Cherbourg
OLYMPIC	1 aprila	—	Cherbourg	MAURETANIA	16 maja	—	Cherbourg
KROONLAND	1 aprila	—	Cherbourg	MAJESTIC	20 maja	—	Cherbourg
NOORDAM	1 aprila	—	Boulogne	RYNDAM	20 maja	—	Boulogne
LA LORRAINE	1 aprila	—	Havre	AMERICA	20 maja	—	Cherbourg
MAURETANIA	1 aprila	—	Cherbourg	PRES. WILSON	20 maja	—	Trst
PARIS	5 aprila	—	Havre	AQUITANIA	23 maja	—	Cherbourg
LAPLAND	8 aprila	—	Cherbourg	PARIS	24 maja	—	Havre
ROTTERDAM	8 aprila	—	Boulogne	ORDUNA	26 maja	—	Cherbourg
AQUITANIA	11 aprila	—	Cherbourg	FINLAND	27 maja	—	Cherbourg
BEVOLTZ	12 aprila	—	Bremen	BERENGARIA	30 maja	—	Cherbourg
FRANCE	12 aprila	—	Havre	N. AMSTERDAM	3 junija	—	Boulogne
ORDUNA	14 aprila	—	Hamburg	OROPESA	9 junija	—	Hamburg
RYNDAM	15 aprila	—	Boulogne	ROTTERDAM	17 junija	—	Boulogne
AMERICA	15 aprila	—	Cherbourg	MAJESTIC	17 junija	—	Cherbourg
FINLAND	22 aprila	—	Cherbourg	BERENGARIA	20 junija	—	Cherbourg
OLYMPIC	22 aprila	—	Cherbourg				

ADVERTISEMENTS.

HITRA POT V EVROPO.

Tesne zveze z JUGOSLAVIJO

Pogosto odpluje velikih parnikov

RED STAR LINE

V CHERBOURG IN ANTWERPEN

FINLAND, KROONLAND, LAPLAND

ZEELAND, SAMLAND, GOTHLAND

AMERICAN LINE

V CHERBOURG IN HAMBURG

MANCHURIA, MINNEKAHA, MONGOLIA

WHITE STAR

V CHERBOURG IN SOUTHAMPTON

MAJESTIC (56,000 ton)

OLYMPIC (46,000 ton)

HOMERIC (54,000 ton)

Jako vabljive udobnosti za

potnike tretjega razreda.

Dobra in obilna hrana. Veliko za

prtihi prostorov. Udobna družabna

zbirališča. Ugodni složeniki, ki go

vore vas jezik. Vprašajte pri

Passenger Department